

af den Art, som man skal være nænsom over. Og saa har jo Loven, som det ærede Medlem sikkert ogsaa har lagt Mærke til, i sin § 52, sidste Stykke, følgende Bestemmelse: „Hvor arkitektoniske eller arkæologiske Hensyn gør det ønskeligt, kan Ministeriet for et enkelt Aar ad Gangen bestemme, at der skal tilforordnes Synet en i de anførte Retninger særlig sagkyndig Mand som Medlem“. Ogsaa denne Bestemmelse virker til, at alle Vegne, hvor man tror, at der kan være Fare for, at saadanne gamle Ting kan blive ødelagt, vil man med visse Mellemlum for et enkelt Aar ad Gangen sætte en saadan virkelig sagkyndig Mand til at være Synet behjælpelig.

Det andet Spørgsmaal, som det ærede Medlem omtalte, forstod jeg ikke rigtig. Bestemmelsen i Slutningen af § 5 gaar dog egentlig ud paa at hindre sligt. Det ærede Medlem mente, synes det mig, at man kom for sent, at man først ombyggede og restaurerede, og saa bagefter saa man efter. Men ved denne Bestemmelse vil man jo netop forhindre, at der sker nogen større Ombygning eller Hovedreparation, inden Tegningen er forelagt Ministeriet. Det ærede Medlem mente, at Tegningerne kulde forelægges for en særlig, af Ministeriet valgt, bygningskyndig Mand. Ja, det kunde man ganske vist tænke sig, men de nuværende Bygningsinspektører har for Øjeblikket saa meget at gøre, at det ikke vil være muligt for dem at paatage sig ogsaa det Arbejde, medmindre man vil tilforordne dem nogen Medhjælp. Men det er jo et Spørgsmaal, som man kan overveje i et eventuelt Udvalg.

Niels Rasmussen: Den højtærede Minister har misforstaaet mig. Jeg anførte netop § 5 som indeholdende en betryggende Bestemmelse, men den svækkes jo ved, at selve Synet, saaledes som det er sammensat, kun i de færreste Tilfælde raader over den Indsigt, som her næsten altid maa kræves. Synet bestaar jo af Provsten og 2 bygningskyndige Mænd. Disse er i Almindelighed 2 Haandværkere, og ude paa Landet kan man ikke forudsætte, at de raader over noget særligt kunstnerisk, arkitektonisk eller historisk Kendskab til de Forhold, her er Tale om. Man maa derfor hellere gaa den af mig antydede Vej, at enhver Sag, inden den bliver udført, forelægges en virkelig sagkyndig Mand. Foruden de allerede eksisterende kgl. Bygningsinspektører kunde man i Købstæderne — det er jo kun und-

tagelsesvis, at der paa Landet bor Arkitekter — udpege virkelig uddannede Arkitekter, som man kunde betro denne Opgave. Er der intet at bemærke, vil de svare tilbage til Synet, at det kan lade Arbejdet udføre. En saadan Bemyndigelse skulde de paagældende have. Men naar den vedkommende mente, at der forelaa en Sag af større Betydning, skulde han lade den gaa videre til Ministeriet. Ministeriet vilde da kun blive ulejliget med Sager af virkelig Betydning. Jeg forudsætter, at et samvittighedsfuldt Syn ret ofte vil gaa til Ministeriet, netop fordi det er ængsteligt for at begaa nogen Fejl, og det vil derved paabyrde Ministeriet unødvendigt Arbejde.

Birch: Den højtærede Minister deler ikke mine Betæneligheder med Hensyn til de Dissenser, der kan opstaa mellem den lokale Bestyrelse og de to bygningskyndige Mænd i Synet, og henviser til, at hvis saadanne opstaa, har man i hvert Fald Oversynet tilbage. Men det forekommer mig, at dette er en mindre tiltalende Vej at følge, og at den skulde bruges saa sjældent som vel muligt. Hovedsagen skulde dog gerne være, at man ved alle almindelige Syn som Regel skulde kunne nøjes med det tilforordnede Tilsyn, og i den Henseende kunde jeg være tilbøjelig til, i alt Fald delvis, at følge det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Niels Rasmussen), naar han fremhævede Ønskeligheden af at faa et virkelig sagkyndigt Tilsyn, saa snart der var noget ved Kirkerne eller Kirkegaardene, som trængte til en sagkyndig Bedømmelse. Og dette synes jeg man maatte kunne komme nærmere ved navnlig for Købstadkirkernes Vedkommende at faa fastslaaet, at den ene af Synsmændene skulde være en virkelig sagkyndig Mand.

Det glæder mig selvfølgelig, at den højtærede Minister vil være med til at ændre Bestemmelsen om, at 20 Aar for Ligenes Henliggen skulde være tilstrækkeligt, og at man kun i ekstraordinære Tilfælde skulde gaa til 30 eller et højere Antal Aar. Jeg kan absolut ikke dele den Betragtning, som gjordes gældende af det ærede 4de Medlem for 3die Kreds (Lange), at det var ønskeligt altid at have 30 Aar som gældende Tidsrum. Dette vilde nemlig medføre en ganske urimelig Bekostning navnlig for de store Købstæder — og jeg kan gerne tage de mellemstore med —, idet det da efter langt kortere Tid end nu vilde blive nødvendigt at anlægge nye eller udvide bestaaende Kirkegaarde. Foranstalt-